

Budošová, Klára: Osobitá druhá generace. Česko-vietnamská rodina z pohledu dospělých potomků. Bakalářská práce. Karlova univerzita, Fakulta humanitních studií. Praha 2020, 77 s., tři samostatné přílohy.

Klára Budošová si ve své bakalářské práci položila otázku střetu dvou výrazně odlišných kulturních modelů života rodiny, vázaných na nestejnou etnicitu otce a matky, a dopadu tohoto střetu na mladé lidi, kteří v takovýchto rodinách vyrostli. Sledovala ji v hodnotících názorech dospělých potomků vietnamsko-českých a česko-vietnamských rodin ze dvou regionů České republiky: z Ostravska a Prahy. Sledovala tedy otázku, která není dosud u nás běžně řešena.

Svou rozpravu Klára Budošová rozčlenila do tří oddílů. V prvním se pokusila o nástin teoretických východisek práce, naznačila použitou metodologii a seznámila s prameny, o něž se opírá. Ve druhém oddílu podala stručný přehled historie vietnamské diaspory v České republice. Ve třetím se zabývala vlastním tématem své práce: kulturní odlišností každodenního života rodin Vietnamců a Čechů a dopadem této odlišnosti na reálné soužití etnicky smíšených rodin, v nichž vyrůstala sledovaná skupina informátorů.

Mé následující hodnocení se vztahuje k oddílu prvému a třetímu.

Výklad o teoretických východiscích K. Budošová omezila na přehled základních pojmů, s nimiž pracuje, a na stručný odkaz východisek interpretace získaných dat. V přehledu užívaných pojmů nepřekročila autorka zvyklost opakovanou v mnohých bakalářských pracích, a to jistě na škodu svého výkladu. Nutno ovšem přiznat, že nad pojmy, s nimiž pracuje, se zamýšlela. Mechanicky nereprodukovala hesla ze slovníků a encyklopedií, nýbrž hledala vlastní vysvětlení, která opřela o rešerše v odborné literatuře. Teoretické závěry autorů, z nichž vychází ve svých interpretacích, lze přijmout, i když širší rozvedení by bylo vítáno.

Vlastní podstata práce leží ve výkladu střetu dvou výrazně odlišných modelů rodiny, rodinného života a výchovy dětí ve Vietnamu a v České republice (respektive ve Vietnamu a střední Evropě). Zestručnění některých pasáží tohoto výkladu a vypuštění odkazů převzatých z populární literatury by přispělo k větší údernosti předložené práce. Jejím přínosem je především zaznamenání a interpretace názorů mladých lidí, kteří v prostředí vietnamsko-českých a česko-vietnamských rodin vyrůstali. Tyto názory se mnohdy (respektive ve většině) rozcházejí s ohledem na osobnostní charakter rodičů, postavení matky a otce v rodině, typ rodiny (úplná, neúplná) a reálnou podobu rodinného soužití. Výpovědi dotázaných mladých lidí se sjednocují v podstatě pouze v sebeidentifikaci dotázaných jako lidí stojících na rozhraní české společnosti a vietnamské diaspory v České republice, v jejich vstřícném vztahování se k příbuzným ve Vietnamu a v transparentní skutečnosti, že otec Vietnamec se o své potomky stará bez ohledu na to, jaký vztah má k české partnerce-matce dítěte. Závazek otce Vietnamce k dítěti se ve výpovědích dotázaných ukázal jako nezpochybnitelná hodnota. Nutno ovšem konstatovat, že předložená bakalářská práce zachycuje subjektivní názory malé skupiny jednotlivců. Vzhledem k počtu dotázaných je nutno závěry, k nimž autorka dospěla, považovat za dobré východisko pro další zkoumání.

Za závažný výsledek předložené práce považuji zejména zachycení problému reflexe vlastní etnické a občanské identity v postojích mladých lidí, kteří vyrostli v rodinách kulturního střetu a v současnosti si již vybudovali nebo budují vlastní existenci. Mladí lidé z vietnamsko-českých a česko-vietnamských rodin jsou v současnosti početně nezanedbatelnou skupinou české občanské společnosti. Jsou navíc skupinou, která v každodenním životě naráží

na specifické problémy své odlišnosti, svého přijetí a vyloučení. Tyto problémy musí potomci vietnamsko-českých a česko-vietnamských rodin navíc řešit ve třech rovinách: ve vztahu k českému kontaktnímu okolí, ve vztahu k příslušníkům vietnamské diaspory v České republice a ve vztahu k příbuzenské skupině ve Vietnamu. Odvahu Kláry Budošové monitorovat vedle základního zadání práce i tento, pro cílovou skupinu výzkumu citlivý problém, nutno ocenit. Stejně tak nutno zdůraznit její schopnost navázat kontakt, zvládnout bezkonfliktně rozhovory v průběhu empirického výzkumu na téma pro informátory citlivé a získat si jejich respekt. Doklady této její tazatelské schopnosti nalezneme v textu práce a především v příloze č. 3, která je doprovodnou částí předložené bakalářské práce.

Práce Kláry Budošové odpovídá požadavkům kladeným na bakalářské práce. Doporučuji ji k obhajobě a navrhuji známku dobrou.

Mirjam Moravcová